Raadsvoorstel

Onderwerp:	Zienswijze begrotingswijziging 2026 GGD Gelderland-Zuid
Portefeuillehouder:	Y. Dagdag
Datum college besluit:	15 september 2026
Behandelend ambtenaar:	Esther Menko
Registratienummer:	GZDGCB2470345/2764964

Inleiding

De raad wordt voorgesteld om in te stemmen met de begrotingswijziging 2026 van de GGD Gelderland-Zuid over de eenmalige frictiekosten voor de ontvlechting van de gezamenlijke bedrijfsvoering van de GGD Gelderland-Zuid (GGD GZ) en de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ).

De ontvlechting vloeit voort uit het definitieve besluit van de algemeen besturen van de GGD Gelderland-Zuid en de VRGZ om uiterlijk 31 december 2027 twee zelfstandige bedrijfsvoering organisaties in te richten.

De totale incidentele kosten van deze splitsing worden geraamd op € 2,25 miljoen. Na inzet van € 750.000 uit gereserveerde GGD-middelen resteert een gezamenlijk te financieren bedrag voor de regio Gelderland-Zuid van € 1,5 miljoen. Voor de gemeente Culemborg bedraagt dit bedrag € 77.516. Dit is opgebouwd uit € 53.383 voor de VRGZ en € 24.133 voor de GGD Gelderland-Zuid.

Voorstel Raadsbesluit

De gemeenteraad van de gemeente Culemborg besluit:

1. Een positieve zienswijze op de begrotingswijziging 2026 van de GGD Gelderland-Zuid vast te stellen en te versturen aan het Dagelijks Bestuur van de GGD Gelderland-Zuid, onder gelijktijdige kenbaarmaking van de aandachtspunten en kanttekeningen van de raad.

Argumenten

1.1 De ontvlechting van de bedrijfsvoering is noodzakelijk.
Voortzetting van de huidige KGR-constructie brengt fiscale risico's met zich mee. Uit onderzoek naar

verschillende scenario's blijkt dat ontvlechting de meest passende en toekomstbestendige oplossing is.

1.2 De frictiekosten zijn zorgvuldig onderbouwd.
De frictiekosten zijn in 2025 eerst geraamd door onderzoeksbureau SQALE. Op verzoek van het Algemeen Bestuur is in december gevraagd deze raming nader te onderbouwen en verder uit te werken, wat vervolgens is gedaan door de GGD en VRGZ. Beide berekeningen komen op vergelijkbare bedragen uit, wat de raming onderbouwt.

1.3 De frictiekosten zijn proportioneel verdeeld.
De totale gezamenlijke frictiekosten voor de ontvlechting bedragen maximaal € 2,25 miljoen. Hiervan wordt € 750.000 gedekt vanuit een reeds bij GGD Gelderland-Zuid gevormde bestemde reserve, opgebouwd uit het gerealiseerde resultaat over 2025 en de verwachte toevoeging over 2026. Het restant van € 1.500.000 wordt naar rato van inwoneraantal verdeeld tussen gemeenten. De verdeling tussen VRGZ (€ 1.033.000) en GGD Gelderland-Zuid (€ 467.000) is gebaseerd op de verwachte kosten tussen beide organisaties.

1.4 Bestemmingsreserve biedt gedeeltelijke dekking van de frictiekosten.
Door scheefgroei maakte de GGD meer gebruik van de gezamenlijke bedrijfsvoering dan begroot was, waardoor in zowel 2024 als 2025 jaarlijks € 250.000 bij de GGD bleef staan. Beide bedragen zijn, na vaststelling door het Algemeen Bestuur in juli 2026, toegevoegd aan een bestemde reserve. Voor 2026 wordt verwacht opnieuw € 250.000 aan deze reserve te kunnen toevoegen. De reserve is bedoeld voor verbetering van de bedrijfsvoering, en de ontvlechting draagt daar direct aan bij.

Kanttekeningen

1.1 Betrokkenheid van de gemeenteraad is beperkt geweest.
Zoals eerder aangegeven in de zienswijze van 11 juni 2026, is de raad van mening dat de betrokkenheid van gemeenten in een eerder stadium van het traject onvoldoende is geweest. De GGD heeft de gemeenteraad middels een raadsinformatiebrief in de tussentijd beter betrokken. Wij achten het van belang dit signaal te herhalen en te verzoeken gemeenten actiever te betrekken bij de vervolgstappen. Dit signaal is nogmaals genoemd in de voorliggende zienswijze.

1.2 Voor 2027 volgt een begrotingswijziging voor de structurele meerkosten.
De structurele meerkosten voor GGD Gelderland-Zuid (maximaal € 700.000 per jaar vanaf 2027) maken geen onderdeel uit van deze begrotingswijziging, maar worden separaat verwerkt in de begrotingswijziging 2027.

1.3 Onzekerheid over de volledige realisatie van de bestemmingsreserve.
De voorgestelde dekking van € 750.000 gaat uit van een aanvullende storting van € 250.000 in de bestemde reserve bij de jaarrekening 2026, bovenop de al gerealiseerde € 500.000 over 2025 en 2024. Mocht bij het opstellen van de jaarrekening 2026 blijken dat hiervoor geen ruimte is, dan ontstaat een tekort in de dekking van de frictiekosten. Om te voorkomen dat dit tekort dan alsnog bij de gemeenten terechtkomt, wordt in de zienswijze opgenomen dat een eventueel tekort in dat geval wordt gedekt uit de algemene reserve van de GGD, zonder dat dit leidt tot een aanvullende gemeentelijke bijdrage.

Kosten, Baten, Dekking

De eenmalige frictiekosten voor de ontvlechting van de bedrijfsvoering en de inrichting van twee zelfstandige bedrijfsvoeringsorganisaties worden door de VRGZ en GGD GZ gezamenlijk geraamd op € 2,25 miljoen.

Een deel van deze kosten wordt gedekt uit een hiervoor gevormde bestemmingsreserve bij de GGD GZ. Deze reserve wordt opgebouwd uit:

1. het gerealiseerde resultaat over 2025 van € 500.000;
2. het verwachte resultaat over 2026 van € 250.000.

Na inzet van deze middelen resteert een gezamenlijk te financieren bedrag van € 1,5 miljoen. Dit bedrag wordt toegerekend aan de GGD GZ en de VRGZ op basis van de verwachte verdeling van de ontvlechtingskosten tussen beide organisaties.

Voor de gemeente Culemborg bedraagt de financiële bijdrage € 77.516. Dit bedrag bestaat uit € 53.383 voor de VRGZ en € 24.133 voor de GGD GZ. In de najaarsrapportage 2026 is hier al rekening mee gehouden. Daarin is, vooruitlopend op deze begrotingswijziging, dekking opgenomen voor deze incidentele frictiekosten. Er zijn geen aanvullende middelen nodig.

Personele en/of Juridische gevolgen

Niet van toepassing.

Communicatie en Burgerparticipatie

Niet van toepassing.

Bijlagen:

1. Zienswijze begrotingswijziging 2026 GGD Gelderland-Zuid (GZDGCB2470345/2763931)
2. Raadsinformatiebrief besluit ontvlechting gezamenlijke bedrijfsvoering VRGZ en GGD GZ (GZDGCB2470345/2644834)
3. Brief raden concept begrotingswijziging 2026 GGD GZ (GZDGCB2470345/2644833)

Raadsbesluit

Registratienummer: GZDGCB2470345/2764964

De gemeenteraad van de gemeente Culemborg besluit:

1. Een positieve zienswijze op de begrotingswijziging 2026 van de GGD Gelderland-Zuid vast te stellen en te versturen aan het Dagelijks Bestuur van de GGD Gelderland-Zuid, onder gelijktijdige kenbaarmaking van de aandachtspunten en kanttekeningen van de raad.

Aldus besloten in de vergadering van de Raad,

Gehouden op 29 oktober 2026.

De griffier	De voorzitter
D.M. van der Harst	M.A. Mulder